

การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี*

SUCARITA DHAMMA APPLICATION FOR LOCAL ELECTION BEHAVIOR PROMOTION AT BANGSRITHONG SUB-DISTRICT, BANGKRUAY DISTRICT, NONTHABURI PROVINCE

พระมานะ อภิวัตมโน, สุมาลี บุญเรือง, สุรพล สุษะพรหม

Phramana Apiwatthano, Sumalee Boonrueang, Surapon Suyabrom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: Manayung89@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง 3. การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้ง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 รูปหรือคน แล้ววิเคราะห์ค่าให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็น โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3. การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้ง สรุปได้ดังนี้ 1. ด้านกายสุจริต พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นควรให้ความช่วยเหลือประชาชนด้วยการให้สิ่งที่ประชาชนขาดแคลน 2. ด้านวาจสุจริต พบว่า นักการเมืองท้องถิ่น ควรรักษาคำมั่นสัญญาที่ได้ให้ไว้กับประชาชน 3. ด้านมโนสุจริต พบว่า นักการเมืองท้องถิ่นควรมีความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม

คำสำคัญ: การประยุกต์; หลักสุจริตธรรม; พฤติกรรมการเลือกตั้ง

* Received August 11, 2023; Revised August 26, 2023; Accepted August 27, 2023

Abstract

The objectives of this research paper were: 1. To study the level of election behavior of citizens. 2. To compare public opinion on election behavior 3. To apply Sucharita-dhamma to promote election behavior. Samples were 345 persons. Research instruments included questionnaires. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation. The qualitative research, data were collected by in-depth-interviewing 10 key informants and analyzed by content descriptive interpretation.

The results of the research showed that: 1. The overall level of local election behavior was very high. 2. Comparison of public opinion on local election behavior was found that people with different genders, ages, education, occupations, and incomes did not have significant difference in overall opinion at 0.05, thus rejecting the set hypothesis. 3. Application of Sucharita-dhamma to promote election behavior was summarized as follows: 1. Gaya sucharit, bodily honesty, was found that local politicians should help the people by giving what the people lacked. 2. Vachisucharit, verbal honesty, it was found that local politicians should keep their promises to the people. 3. Manosucharita, mental honesty, it was found that local politicians should sacrifice their own interests for the common good.

Keywords: Application; Integrity; Election Behavior

บทนำ

การเลือกตั้งมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากการแสดงออกทางด้านสิทธิเสรีภาพทางความคิดของประชาชนที่ต้องการตัวแทนของตนเองให้มั่นนโยบายในการบริหารในรูปแบบใดต้องให้มีการพัฒนาไปในทิศทางใดและต้องการผู้แทนของตนเองที่มีลักษณะเช่นใดการเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตยโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเอง ให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรมเพื่อลดภาวะความตึงเครียดขจัดความขัดแย้งหรือการสืบทอดอำนาจและเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนเพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือก

หรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีก ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีผลกระทบต่อการพัฒนาทางการเมืองโดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนเลือกรัฐบาล (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2544)

ปัญหาที่มักพบเจอในการเลือกตั้ง มีดังนี้ 1. การซื้อสิทธิ์ขายเสียง เป็นปัญหาระดับชาติที่เราได้ยินกันจนชินชา แต่ถึงแม้ว่าการเลือกตั้งทุกครั้งต้องเจอกับคำพูดเหล่านี้ ทว่ากลับยังคงมีปัญหาร่องลักษณะนี้เกิดขึ้นเป็นประจำ การซื้อสิทธิ์ขายเสียงก็คือการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองมีการสมนาคุณแลกเปลี่ยนกับผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งไม่ว่าจะเป็น การให้เงิน การให้สินบน หรือการให้สิ่งอื่น ๆ ที่มีมูลค่าโดยมีข้อแม้ว่าผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งนั้นจะต้องเลือกพรรคของตน ถือว่าเป็นปัญหาระดับชาติที่ไม่รู้ว่าจะสามารถแก้ไขได้เมื่อไหร่เหมือนกัน 2. การสวมสิทธิ์เลือกตั้ง ปกติแล้วเวลาเกิดการเลือกตั้งในบ้านเราแน่นอนว่าคนที่เข้าไปเลือกตั้งยังไงก็ไม่มีทางครบ 100 เต็ม โดยเฉพาะคนที่ทำมาหากินต่างบ้านต่างเมืองไม่สามารถเดินทางไปเลือกตั้งในวันเลือกตั้งได้เพราะทะเบียนบ้านอยู่คนละที่กับที่พักอาศัยในปัจจุบัน ยิ่งคนไหนไม่เคยมีรายชื่อในการเข้าไปเลือกตั้งเลยโอกาสการโดนสวมสิทธิ์การเลือกตั้งย่อมมีสูง การสวมสิทธิ์ก็คือการใช้เปลี่ยนแปลงเอกสารให้เป็นชื่อของคน ๆ นั้นแล้วเข้าไปเลือกตั้งแทน 3. การนับคะแนน ปัญหาการนับคะแนนในบางครั้งก็ยิ่งถือว่าเป็นปัญหาของการเลือกตั้งเช่นกัน ส่วนหนึ่งก็มาจากหากคูหาเลือกตั้งไหนหรือการเลือกตั้งครั้งไหนต้องชนทับเลือกตั้งไปรวมกันเพื่อนับคะแนนตามที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขต ทุกอย่างมันอาจมีลูกเล่นที่ทำให้คะแนนเปลี่ยนไปได้นั่นเอง ส่งผลให้การเลือกตั้งหลายครั้งในทุกวันนี้จะนับคะแนนกันที่คูหาเลือกตั้งเลย (บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, 2542)

หลักสุจริตธรรมเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า จึงมุ่งที่จะสอนให้มนุษย์มีหลักที่พึงทางใจ และมีแนวทางการประพฤติปฏิบัติที่จะทำให้เกิดมงคลแก่ชีวิต อันจะทำให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสงบสุขและเจริญก้าวหน้า ยังเป็นเครื่องนำทางในการดำเนินชีวิตหากปฏิบัติตามอย่างจริงจังจะเป็นประโยชน์แก่ชีวิตอย่างมากทั้งสิ้นนั้นสอนทั้งการดำเนินชีวิตที่จะทำให้ชีวิตตนมีค่าหรือเป็นชีวิตที่ประเสริฐ ชีวิตที่อยู่กับความเจริญและคุณธรรมและสอนการดำเนินชีวิตให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี สงบ และเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม การแสดงออกทางกายวาจาของมนุษย์เรียกว่า พฤติกรรม (Behavior) ซึ่งเป็นผลมาจากการแสดงปฏิกริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสถานการณ์ต่างๆการกระทำของมนุษย์อาจสังเกตเห็นได้ชัดเจนได้แก่ การกระทำทางกาย เช่น การยืน เดิน นั่ง นอน เป็นต้น เรียกว่า “กายกรรม” การกระทำทางวาจา ได้แก่ การพูด สนทนา การทักทาย และการสั่งสอน เป็นต้น เรียกว่า “วจีกรรม” ส่วนการกระทำที่ซับซ้อนมากขึ้น ยากต่อความเข้าใจต้องติดตามสังเกตวิเคราะห์ ดีความ และประเมินค่าเป็นการกระทำทางใจ เช่น การคิด การจำ

การลืม การเรียนรู้ แรงจูงใจ เจตคติความเมตตาหรือความรัก เป็นต้น เรียกว่า “มโนกรรม” (เรียม ศรีทอง, 2542)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจทำการศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยการประยุกต์หลักสุจริตธรรม ประกอบด้วย กายสุจริต วาสุจริตและใจสุจริต ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของประชาชน และการนำหลักสุจริตธรรมมาประยุกต์ใช้จะเป็นส่วนที่ช่วยให้เกิดการพัฒนารูปแบบทางการเมือง การปกครองระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง
3. การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชากรที่อยู่ในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 2,508 คน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากประชากรโดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (1973) จำนวน 345 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key Informants) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน มาจาก 1. กลุ่มนักวิชาการทางด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป 2. กลุ่มนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน 3. กลุ่ม

นักการเมืองท้องถิ่นตำบลบางสีทอง จำนวน 2 คน 4. กลุ่มข้าราชการเทศบาลตำบลบางสีทอง จำนวน 2 คน และ 5. กลุ่มผู้นำชุมชนในตำบลบางสีทอง จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่ : ร่วมกับการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541 เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 345 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาและวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดหลักสุจริต 3 แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมืองการเลือกตั้ง และ แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และสังเคราะห์ตัวแปรการประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยทำการรวบรวมเอกสารจากแหล่งต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์ เอกสารโดยการจัดทำแบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร บันทึกเกี่ยวกับลักษณะเอกสาร แหล่งที่มา และสาระสำคัญของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารจะเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้วยวิธีการอื่น ๆ ต่อไป

2. การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบุคคล โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี คือ หมู่ที่ 1 วัดไทร หมู่ที่ 2 วัดบางอ้อยช้าง หมู่ที่ 3 วัดแดงประชาราษฎร์ หมู่ที่ 4 วัดรวกบางสีทอง และหมู่ที่ 5 บ้านบางสีทอง โดยมีทั้งหมด 5 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 345 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายถึง การประยุกต์หลักสุจริต 3 และพฤติกรรมเลือกตั้งระดับ

ท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบ การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิดตามลำดับความสำคัญ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวม

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	4.13	0.31	มาก
2. ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง	4.11	0.33	มาก
3. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง	4.16	0.32	มาก
โดยรวม	4.14	0.28	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.32), รองลงมา ได้แก่ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.31) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.33) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์หลักสุจริตธรรม เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
			ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	0.174	0.576		✓
อายุ	1.307	0.267		✓
การศึกษา	1,068	0.345		✓
อาชีพ	1.499	0.178		✓
รายได้	1.307	0.376		✓

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ตารางที่ 3 สรุปปัญหา อุปสรรค การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ปัญหา อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1.ประชาชนขาดความเข้าใจในด้าน หลักสุจริตธรรม การเลือกตั้งจึงยังมีเรื่อง การทุจริตเกิดขึ้น	1. ควรให้ความรู้ความเข้าใจถึงหลักสุจริตธรรมว่าทำให้เกิดความสุจริตได้อย่างไร
2.ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาไป ติดต่อกับทางราชการหากไม่ใช่เหตุ จำเป็น จริง ๆ ทำให้ไม่ค่อยมีส่วนร่วมเท่าไร	2. ควรลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบปัญหาอย่าง สม่าเสมอ เพื่อรับทราบปัญหาที่ของ ประชาชน และวางแนวทางแก้ไข ปัญหาต่อไป

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหา อุปสรรคข้อเสนอนี้เกี่ยวกับการประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ประชาชนขาดความเข้าใจในด้านหลักสุจริตธรรมจึงควรให้ความรู้ความเข้าใจถึงหลักสุจริตธรรมว่าทำให้เกิดความสุจริตได้อย่างไร ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาไปติดต่อกับทางราชการหากไม่ใช่เหตุจำเป็นจริง ๆ ทำให้ไม่ค่อยมีส่วนร่วมเท่าไร จึงควรลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบปัญหาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบปัญหาที่ของประชาชน และวางแผนทางแก้ไขปัญหาต่อไป ประชาชนส่วนใหญ่มองว่าการเข้าไปมีทำกิจกรรมในชุมชนไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง และจะเข้าไปปรึกษาเมื่อเดือดร้อน หรือมีปัญหาเท่านั้น จึงควรสร้างความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของการเข้าไปมีบทบาทในชุมชน และเปลี่ยนภาพลักษณ์การเข้าไปมีบทบาทว่าไม่ใช่การไปสร้างอิทธิพล

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย จากการศึกษา “การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง รองลงมา ได้แก่ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เมื่อพิจารณาผลการวิจัยรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จากการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการติดตามและรับรู้ข่าวสารในการเลือกตั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ ป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือพิมพ์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ต และได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการช่วยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ หรือเชิญชวนให้ประชาชนรับรู้ถึงความสำคัญในการไปเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีได้ทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวสนใจการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครเลือกตั้ง ระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อประกอบการตัดสินใจ เลือกผู้สมัคร โดยดูผลการทำงาน การเตรียมพร้อมเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาณรงค์ ธรรมเมธี (ศรีพันลม) (2562) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน

กรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุรเดช สุเมธโส (บุญเรือง) (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในตำบลตำผามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งตามหลักธรรมาธิปไตยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการไปใช้สิทธิการเลือกตั้ง จากการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทองอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการตื่นตัวทางการเมือง ซึ่งมีผลมาจากการทำหน้าที่ของนักการเมือง หรือนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่เคยหาเสียงไว้ การทำผิดกฎหมาย การเลือกตั้งของนักการเมืองและการไม่รับฟังความเห็นต่างของประชาชน สิ่งเหล่านี้เป็นแรงผลักดันให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองมากขึ้น ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อที่จะเลือกบุคคลที่มีจริยธรรม มีคุณธรรมไม่ทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง เพื่อให้เป็นตัวแทนตนเองโดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎาภรณ์ เอี่ยมอำไพ (2564) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐบุญญาภัส) (2563) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก

ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง จากการศึกษา พบว่า พฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐมากยิ่งขึ้นมีการเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามการทำงานและตรวจสอบของหน่วยงานภาครัฐตั้งแต่เริ่มต้นการร่วมตรวจสอบคุณสมบัติของนักการเมือง การทำหน้าที่ของรัฐ มีความเป็นกลางในการทำหน้าที่หรือไม่ การร่วมสังเกตการณ์ในหน่วยเลือกตั้งต่างๆ การทุจริตการเลือกตั้ง การนับคะแนน และการทำหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ปัจจุบันประชาชนให้ความสนใจและติดตามนักการเมืองมากขึ้น ทำให้เห็นว่าประชาชนมีการตื่นตัวทางการเมือง และเข้าร่วมในการแสดงประชามติแสดงความคิดเห็น

ทางการเมืองในการเปิดเวทีสาธารณะ มีการประเมินข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินตนา โสภากเวทย์ (2552) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการติดตามตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาล อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามสมมติฐาน มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

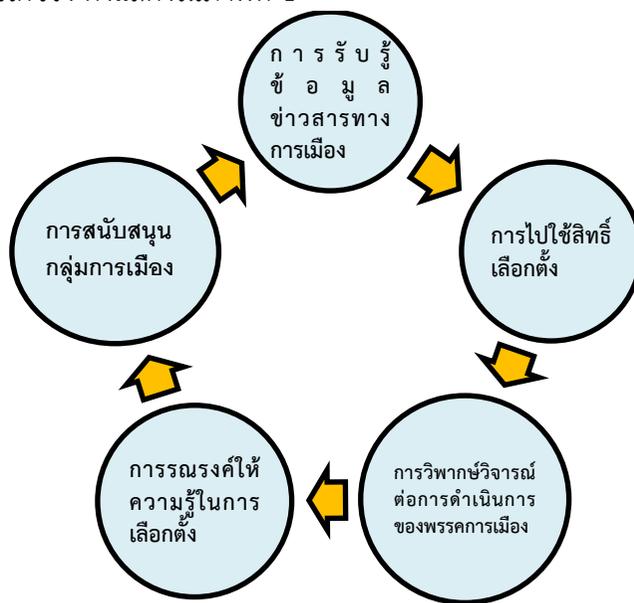
ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทั้งด้านการรณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและด้านติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของทุกคน และเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของการเป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทน ที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย จะเห็นว่าทั้งเพศชายและเพศหญิง ได้ทำหน้าที่รักษาสิทธิและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชภาดา ธนวโรดม (2557) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพศ ไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร พัฒนะโชติ (2563) ได้วิจัยเรื่อง วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสื่อสารทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประชาชนที่ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นทั้งด้านการรณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและด้านติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของทุก ๆ คน ที่มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของการเป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทน ที่อยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย จะเห็นว่าประชาชน ได้ทำหน้าที่

รักษาสีทธิและมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐกาญจน์ เข็มนาค (2563) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนน เลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2562 ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ทั่วไป ปี พ.ศ. 2562 ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตร เกิดน้อย (2562) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในตำบลไทยวาสา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในตำบลไทยวาสา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปโดยรวมไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ (Body of knowledge) ที่ได้จากการศึกษา เรื่อง การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จากสำรวจและจากการสัมภาษณ์ สามารถนำมาสรุปเพื่อไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า การเลือกตั้งเป็นการปกครองโดยประชาธิปไตย เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่ต้องไปเลือกตั้ง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองประเทศโดยการเลือกผู้แทน ที่ต้องอยู่ในขอบเขตการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงและถูกต้องไม่บิดเบือนประชาธิปไตยที่แท้จริง ต้องสนับสนุนความถูกต้องและชอบธรรมของสังคม โดยการออกเสียงประชามติเมื่อมีปัญหาหรือข้อถกเถียง อธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง อธิบายได้ว่า ข่าวสารการเลือกตั้งจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง มีการรณรงค์การเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นในระดับหน่วยงาน ส่วนงานกองงานที่เกี่ยวกับสิทธิตามประชาธิปไตยของประชาชน และสร้างวินัยประชาธิปไตยให้กับประชาชนในท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งผู้ปกครองผ่านนักเรียนในการไปเลือกตั้ง ให้นักเรียนจัดกิจกรรมรณรงค์ เชิญชวนไปเลือกตั้งใช้สิทธิ์ทางการเมือง ในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ จัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์การเลือกตั้งให้นักเรียนได้เรียนรู้ ทั้งกระบวนการและขั้นตอนในการเลือกตั้ง

การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง อธิบายได้ว่า พฤติกรรมทางการเมืองในการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปโดยส่วนใหญ่แล้วพบว่า กลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง นักการเมือง ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งไม่สามารถแยกออกจากกันได้แม้จะมีการแก้ไขกฎหมายมาตราต่างๆแล้วก็ตาม นิสัยของนักการเมืองก็ไม่มีเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในเรื่องของการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในการเลือกตั้งแต่ละครั้งที่ผ่านมายังแต่จะมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเพิ่มมากขึ้นและเห็น ได้ชัดในยุคปัจจุบันนี้ จึงทำให้การพัฒนาประเทศชาติล่าช้าลงเกิดการทุจริตคอร์รัปชั่นของนักการเมืองประเทศชาติเสียหายเศรษฐกิจแย่ นักลงทุนไม่กล้าเข้ามาลงทุนด้วย

การวิพากษ์วิจารณ์ต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง อธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง หายากมากแทบจะไม่เคยได้ยินว่าประชาชนจะเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ส่วนใหญ่เป็นโดยการสนับสนุนพรรคหรือองค์กรทางการเมือง ทำให้เป็นที่รู้กันว่าคนนี้สังกัดพรรคการเมืองนี้ ส่วนใหญ่ในระดับล่างจะมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง มาจากห้วคະແນน กลุ่มผู้นำ คนในพื้นที่คือปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองจะต้องมีสิ่งที่มาจูงใจทำให้ผู้ที่ออกมาใช้สิทธิ์ในการลงคะแนนเลือกตั้งนั้นไม่เป็นประชาธิปไตยเต็มตัวเพราะว่ายังมีนักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ และห้วคະແນนที่เข้ามามีบทบาทในชุมชน

การรณรงค์ให้ความรู้ในการเลือกตั้ง อธิบายได้ว่า หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงพื้นที่ให้ความรู้ให้กับประชาชน ชาวบ้านได้รับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยการติดแผ่นป้ายและการประชาสัมพันธ์ เชิญชวนมาใช้สิทธิ์ลงคะแนนเสียงของพรรคการเมืองต่างๆ และจากจดหมายที่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบการเลือกตั้งส่งมาตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งประจำบ้านทุกบ้าน รณรงค์ให้ประชาชนแต่ละคนรับทราบวัน

เวลา การเลือกตั้งท้องถิ่นในแต่ละครั้งให้ประกาศเสียงตามสาย ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้าน เลิกการซื้อสิทธิขายเสียง สนับสนุนประชาชนให้ตรวจสอบรายชื่อ สิทธิการเลือกตั้ง ก่อนถึง วันเลือกตั้ง

การสนับสนุนกลุ่มการเมือง อธิบายได้ว่า สนับสนุนกันด้วยความศรัทธาและความ เชื่อมั่นต่อกลุ่มการเมืองนั้นๆ หรือนักการเมือง การสนับสนุนกลุ่มการเมืองเป็นเรื่องของคน ที่มีอิทธิพลหรือมีบทบาทในสังคมนั้น หรือพรรคการเมืองที่สนับสนุนเป็นตัวแปรสำคัญใน การสร้างอำนาจต่อรองหรือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ตน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ควรรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้นักการเมือง ท้องถิ่นปฏิบัติให้ถูกต้อง ไม่มีการใส่ร้าย บ้ายสี โจมตี ฝ่ายตรงข้าม และทำความเข้าใจกับ ประชาชน ให้เลือกนักการเมืองที่ดี มีคุณสมบัติที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กฎหมาย รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เป็นต้น

2. ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ควรบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง จะต้องให้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกคนออกมาใช้สิทธิตามหน้าที่ของตน ถ้าทุกคนไม่ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง จะถูกตัดสิทธิทางการเมือง ไม่สามารถรับเลือกตั้งเป็น ส.ส., ส.ว.หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ เป็นต้น

3. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ควรเปิดโอกาสและให้ความคุ้มครองกับ ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบก่อนเลือกตั้ง และหลังเลือกตั้งว่ามีการทุจริตในการ นับคะแนนของเจ้าหน้าที่หรือมีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงของนักการเมืองหรือไม่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรรณรงค์ทำ ความเข้าใจกับประชาชนและประชาสัมพันธ์วัน เวลาและสถานที่การเลือกตั้งให้ทั่วถึง ในช่วงที่มีการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศใด

2. ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องทำความเข้าใจ กับประชาชนเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ของการเลือกตั้ง วิธีการลงคะแนนในบัตรเลือกตั้ง และประชาชนจะต้องตรวจสอบสิทธิ คุณสมบัติ เอกสารต่าง ๆ ของตน ให้ถูกต้องในการ ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

3. ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง รัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการติดตามการนับคะแนนของเจ้าหน้าที่ การตรวจสอบ

นักการเมืองว่ามีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงในช่วงการเลือกตั้งหลังหรือไม่ถ้าพบเจอให้ดำเนินคดีตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การประยุกต์หลักธรรมเพื่อส่งเสริมนโยบายพรรคการเมืองที่ส่งผลต่อการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง”
2. ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ความเป็นกลางทางการเมืองของเจ้าหน้าที่รัฐในการเลือกตั้งทั่วไปตามหลักพุทธธรรม”
3. ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ทัศนคติต่อการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา”
4. ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “คุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามหลักพุทธธรรมกับสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน”
5. ควรวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “การนำหลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมนโยบายทางการเมืองของนักการเมืองระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย”

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร พัฒนะโชติ. (2563). *วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ณัฐกาญจน์ เข็มนาค. (2563). *พฤติกรรมทางการเมืองในการออกเสียงลงคะแนน เลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2562 ในตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นุชปภาดา ธนวิโรตม. (2557). *พฤติกรรมกาเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2544). *การสร้างธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2542). *การเลือกตั้งและพรรคการเมือง : บทเรียนจากเยอรมัน*. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา.

- พระครูศรีธรรมวิเทศ (ประเสริฐ ปณฺโญภาโส). (2563). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาณรงค์ ธรรมเมธี(ศรีพันลม). (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการเลือกตั้งทั่วไปของชุมชนท่าเตียน กรุงเทพมหานคร* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุรเดช สุเมธโส (บุญเรือง). (2562). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการตัดสินใจใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในตำบลตำมามอก อำเภอคลอง จังหวัดแพร่* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัชฎากร เอี่ยมอำไพ. (2564). *รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งทั่วไป* (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เรียม ศรีทอง. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน = Human Behavior and Self Development*. กรุงเทพฯ : เอิร์ดเวฟ เอ็คคูเคชั่น.
- วิจิตร เกิดน้อย. (2562). *พฤติกรรมทางการเมืองในการเลือกตั้งทั่วไปของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในตำบลไทยवास อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุจินตนา โสภาเวทย์. (2552). *การมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (Third edition). New York: Harper and Row Publication.